

תיבות עד היצירה, לכך ח' תיבות בברכה זו. יוצר לשון שמגבל, לשון יוצר חרס, כך גיבל עפר האדם.

אשר יצר את האדם בצלמו הוא פרצוף כפני אדם שבכסא⁷. **בצלם דמות תבניתו** מהלך בקומה זקופה, ופרצוף חשוב שיש לנו על הכל. והתקין לו ממנו [מעלינו]. **בניין עדי עד** האשה עשויה כבניין, צרה מלמעלה ורחבה מלמטה כאוצר לקבל הוולד⁸, כמו שאמ' זאת הפעם עצם מעצמי⁹. **עדי עד** עזר כנגדו, וכת'¹⁰ ויקרא [את] שמם אדם, לכך מסיימין [בא"י] יוצר האדם. **שוש תשיש ותגל עקרה** לפי שכת'¹¹ אם לא אעלה את ירושלם על ראש שמחתי מזכיר מציון וירושלם. **שוש** לשון שמחה גדולה, ותגל בלב. את העקרה ציון שנעקרו בניה ממנה, כמו רני עקרה לא ילדה¹². **בקבוץ בניה לתוכה בשמחה** שקבצם מגליות ובאו לציון ברנה¹³, מי ילד לי את אלה¹⁴. **בא"י משמח ציון בבניה כדכתי'**¹⁵ רני ושמחי בת ציון.

שמח תשמח רעים האהובים חתן וכלה שנתרועעו ונתחברו יחד, האהובים זה לזה¹⁶. **כשמחך יצירך** יציר כפך הוא אדם. **בגן עדן מקדם** שנברא מקדם העולם ואדם היה בו, ושמחתו כשהבאת לו חוה, כן תשמח אלו. **בא"י משמח חתן וכלה** בפרקי דר' אליעזר בפרק י"ב: היו המלאכים מתופפין בתופים ומרקדין בנקבים שנ'¹⁷ מלאכת תופיך ונקביך, ביום שנברא בו אדם הראשון שנ'¹⁸ ביום הבראך כוננו, אמר הקב"ה בואו ונגמל חסד לאדם ולעזרו¹⁹, והיו מלאכי השרת מהלכין לפניו כמו רעים המשמשים את החופות²⁰, דכתיב²¹ [כי] מלאכיו יצוה לך וגו', והקב"ה כחזן, מה דרכו של חזן עומד ומברך לחתן וכלה בתוך חופתם, כך הק' עמד וברך לאדם ולעזרו²², שנא'²³ ויברך אותם אלקים ויאמר להם אלקים פרו ורבו וגו'²⁴.

אשר ברא ששון ושמחה מברך להקב"ה שברא בעולמו. **ששון** ושש לבכם²⁵. **ושמחה** שאדם משמח ומראה שמחת לבו. **חתן וכלה**, גילה גיל יגיל ששמח בדבר אחר. **רנה** השמעת קול, ותעבר הרנה במחנה²⁶. **דיצה** ששמח מאד. **חדוה** שמשמח. **אהבה ואחווה (ו) שלום וריעות** שמתחברים יחד.

מהרה ה' אלקינו ישמע בערי יהודה שעתה הם (ברוכים) [בזוה"ס], מהרה ישמע בהם, ובחוצות ירושלם ישמעו, קול ששון וקול שמחה

7 ע"י חגיגה יב א. 8 ברכות סא א. 9 בראשית כ כג. 10 שם ה ב. וראה מאירי כתובות שם ששתי הברכות של יוצר האדם הראשונה היא כנגד אדם והשניה כנגד חוה, וה"אדם" שבחתימה שניה הכוונה "אשה" כמו שכ' כתפארת אדם (ישעיה מד יג) ותרגמו איתתא. 11 תהילים קלז ו, ע"י רש"י כתובות שם. 12 ישעיה נד א. 13 שם נא יא. 14 שם מט כא. 15 זכריה ב יד. 16 ע"י רש"י. 17 יחזקאל כח יג. 18 שם. 19 ראה גם פרדר"א פט"ו בארוכה. 20 בפרדר"א: והיו מלאכי השרת כמו שושבינים המשמרים את החופות, וציין שם הרד"ל לב"ר פ"ח טו: מיכאל וגבריאל נעשו שושבינים לאדה"ר, וז"ש כי מלאכיו הידועים. 21 תהילים צא יא. 22 מובא בילקוט המכירי לתהילים פרק צב בשם פרקי דר"א. 23 בראשית א כח. 24 בכ"פ חסר ויאמר להם עד וגו'. 25 ישעיה סו יד. 26 מ"א כב לו.